

Camera Auditorilor Financiari din România

SINTEZĂ

EVALUAREA SECTORIALĂ A PIEȚEI DE AUDIT

2025

Sediul central BUCUREȘTI

Strada Sirenelor, Nr. 67-69, Sectorul 5, București, România
Oficiul Poștal nr. 5, Căsuța Poștală nr. 83, cod poștal 050855

Adresă de e-mail: cafr@cafr.ro; pagina web: www.cafr.ro

Telefon: +40 31 433 59 45

+40 31 433 59 00

Fax: +40 31 433 59 40

Reprezentanța Regională BRAȘOV

Str. Mihail Kogălniceanu nr. 14, bl.1K, sc. A, parter, Brașov

Telefon/fax: +40 31 433 59 31

Mobil: +40 731 031 029

Adresă de e-mail: centru.brasov@cafr.ro

Reprezentanța Regională CLUJ

Calea Dorobanților, nr. 21, etajul 1, camera 9, Cluj-Napoca

Telefon/fax: +40 31 433 59 32

Mobil: +40 756 133 170

Adresă de e-mail: centru.cluj@cafr.ro

Reprezentanța Regională CONSTANȚA

Str. I.G. Duca nr. 65, etaj 1, Constanța

Telefon: +40 31 433 59 36

Fax: +40 31 433 59 40

Adresă de e-mail: centru.constanta@cafr.ro

Reprezentanța Regională IAȘI

Str. Sfântul Lazăr nr. 23A, etaj 1, Iași

Telefon/fax: +40 31 433 59 33

Mobil: +40 730 025 739

Adresă de e-mail: centru.iasi@cafr.ro

Reprezentanța Regională TIMIȘOARA

Str. Paris, nr.2A, etaj 1, camera 104 (Clădirea IPROTIM), Timișoara

Telefon/fax: +40 31 433 59 34

Mobil: +40 731 031 028

Adresă de e-mail: centru.timisoara@cafr.ro

CUPRINS

I. Introducere

- 1.1 Scopul evaluării
- 1.2 Obiectivele evaluării
- 1.3 Metodologia de evaluare a riscurilor
- 1.4 Surse de date și informații relevante pentru analiza riscurilor de SB/FT asociate pieței de audit

II. Profilul sectorului

- 2.1 Definiția și rolul auditului în economia globală
- 2.2 Importanța economică și factorii contextuali
 - 2.2.1 Descrierea factorilor geografici și sistemul politic al țării – aspecte relevante pentru utilizarea serviciilor oferite de sectorul de audit financiar
 - 2.2.2 Descrierea serviciilor oferite de sectorul de audit și impactul acestora în cadrul economiei naționale
 - 2.2.3 Profilul geografic al tranzacțiilor realizate în sectorul evaluat și date privind particularitățile acestora
 - 2.2.4 Analiza profilului clienților care beneficiază de serviciile auditorilor financiari și principalele domenii de activitate din care provin aceștia
- 2.3 Cadrul legal aplicabil sectorului de audit financiar

III. Evaluarea riscurilor de SB/FT

- 3.1 Supravegherea sectorului de audit financiar la nivel național
- 3.2 Dimensiunea sectorului de audit financiar în România
- 3.3 Principalele riscuri identificate în activitatea de audit

IV. Identificarea amenințărilor și vulnerabilităților

- 4.1 Tipologii de spălare a banilor în domeniul auditului financiar
- 4.2 Finanțarea terorismului: magnitudine și natură
- 4.3 Analiza vulnerabilităților sectorului de audit financiar

V. Gestionarea riscurilor de expunere la SB/FT a sectorului auditorilor financiari

5.1 Măsurile de prevenire și atenuare a riscurilor

5.2 Strategii de răspuns și management al riscurilor

5.3 Evaluarea și stabilirea profilului de risc pentru sectorul de audit

VI. Concluzii și recomandări pentru piața de audit

6.1 Principalele constatări ale analizei pieței de audit

6.2 Recomandări pentru auditorii financiari

I. INTRODUCERE

1.1 Scopul evaluării

Evaluarea riscurilor în sectorul auditului financiar are drept scop analizarea amenințărilor semnificative asociate cu acest domeniu, în special în contextul integrității financiare, prevenției fraudei și respectării reglementărilor privind spălarea banilor (SB) și finanțarea terorismului (FT).

În plus, creșterea complexității mediului economic, evoluția standardelor internaționale specifice profesiei de audit financiar și digitalizarea auditului impun o evaluare detaliată a vulnerabilităților sectorului pentru a implementa măsuri adecvate de supraveghere și conformitate.

Organismele internaționale, precum International Federation of Accountants (IFAC) și Financial Action Task Force (FATF), au emis recomandări privind necesitatea consolidării supravegherii auditului financiar în scopul prevenirii utilizării abuzive a serviciilor de audit pentru manipulări financiare, fraudă sau spălare de bani.

Conform **Raportului privind Evaluarea Națională a Riscurilor de Spălare a Banilor și Finanțare a Terorismului**, care a vizat perioada 2018-2020, realizat în septembrie 2022 de Oficiul Național pentru Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (ONPCSB) în colaborare cu Banca Națională a României, Autoritatea de Supraveghere Financiară și alte organisme de reglementare și supraveghere, auditorii financiari prezintă un risc **scăzut**, datorită modului în care aceștia își desfășoară activitatea și a tipului de servicii oferite, care reduc nivelul de vulnerabilitate. De asemenea, analiza a constatat o activitate intensivă de supraveghere a acestor entități, fapt ce contribuie favorabil la atenuarea riscurilor identificate.

La nivel supranațional, evaluările realizate de **Comisia Europeană** confirmă faptul că profesiile libere precum auditul financiar nu se regăsesc printre sectoarele cu risc major de spălare a banilor, în comparație cu alte domenii. . De asemenea, conform concluziilor **Raportului Moneyval** (mai 2023), autoritățile române au inițiat măsuri importante pentru îmbunătățirea reglementării și supravegherii auditorilor financiari în contextul combaterii SB/FT, dar, în prezent, este necesar ca eforturile să se concentreze asupra măsurilor de păstrare a nivelului de risc scăzut și de evitare a accentuării a vulnerabilităților, astfel încât cerințele de conformitate să fie uniform aplicate în sector. Raportul subliniază necesitatea unei evaluări sectoriale detaliate pentru a determina principalele vulnerabilități și a elabora strategii adecvate de diminuare a riscurilor.

Prezenta evaluare sectorială, elaborată de **Camera Auditorilor Financiari din România (Camera/CAFR)** în 2025, cu referință directă asupra componentelor de risc din perioada 2021-2024, are ca obiectiv analiza detaliată a riscurilor asociate activității de audit financiar, având în vedere legislația națională și internațională, constatările evaluărilor naționale și supranaționale și recomandările organismelor de supraveghere financiară. **Scopul final este determinarea nivelului de risc de spălare a banilor și finanțare a terorismului în sectorul auditului financiar, consolidarea cadrului de reglementare și asigurarea unor practici conforme cu standardele internaționale, reducând expunerea acestui sector la riscurile de SB/FT și îmbunătățind transparența financiară.**

1.2 Obiectivele evaluării

Rezultatele acestei evaluări vor sprijini atât CAFR, în calitatea sa de organism de autoreglementare, cât și autoritățile naționale (precum ONPCSB), în definirea priorităților de supraveghere bazată pe risc, în orientarea resurselor către zonele cu vulnerabilitate mai ridicată și, nu în ultimul rând, dezvoltarea normelor interne ale CAFR, în ceea ce privește cerințele și monitorizarea activității auditorilor financiari prin prisma aspectelor de conformitate și de calitate profesională. Îndreptate exclusiv spre menținerea unui risc scăzut în spălarea de bani și finanțarea terorismului, și limitarea posibilităților de creștere a riscului pentru acest domeniu.

Evaluarea are în vedere exclusiv contextul CSB / FT pentru **activitățile de audit financiar** desfășurate și declarate de către auditorii financiari și firmele de audit care sunt autorizați/autorizate în condițiile legii și care sunt membri activi ai Camerei Auditorilor Financiari din România, și care includ, conform Art.3, alin (3) din OUG 75/1999, privind auditul financiar, cu modificările și completările ulterioare (OUG 75/1999):

- a) auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate, în condițiile legii;
- b) auditul situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate, în măsura în care acesta nu constituie un audit statutar, conform legii;
- c) misiuni de revizuire a situațiilor financiare anuale, a situațiilor financiare consolidate, precum și a situațiilor financiare interimare;
- d) misiuni de asigurare și alte misiuni și servicii profesionale, în conformitate cu standardele internaționale în domeniu și cu alte reglementări adoptate de Cameră;
- e) audit intern, altul decât auditul public intern.

Nu sunt incluse în evaluare *alte activități* ce pot fi efectuate de auditorii financiari, astfel cum sunt definite la Art.3, alin. (4) din OUG 75/1999, respectiv:

- a) consultanță financiar-contabilă;
- b) management financiar-contabil;
- c) pregătire profesională de specialitate în domeniu;
- d) expertiză contabilă, evaluare, reorganizare judiciară și lichidare, precum și consultanță fiscală, întrucât, potrivit legii, aceste activități intră sub incidența altor organisme de autoreglementare, iar *persoanele fizice și juridice care au calitatea de auditor financiar pot efectua activitățile de expertiză contabilă, evaluare, reorganizare judiciară și lichidare, precum și consultanță fiscală, numai după dobândirea, în condițiile legii, a calității de expert contabil, evaluator, practician în insolvență sau consultant fiscal, după caz, și înscrierea ca membri în organizațiile care coordonează profesiile liberale respective.*

Principalele obiective urmărite prin această evaluare sectorială sunt:

- **Identificarea amenințărilor și vulnerabilităților specifice** sectorului auditului financiar
- **Analiza cadrului de reglementare și supraveghere** aplicabil auditorilor financiari, pentru a evalua eficiența măsurilor existente de prevenire și combatere a SB/FT și gradul de conformare a entităților din domeniu la cerințele legale.
- **Evaluarea riscului** asociat activităților de audit financiar, pe baza factorilor de risc relevanți (profilul clientelei, tipurile de servicii oferite, gradul de expunere la tranzacții cu numerar, etc.) și a măsurilor de atenuare existente.
- **Colectarea și analizarea datelor empirice** prin intermediul unui chestionar adresat auditorilor financiari, pentru a obține informații actuale despre practicile din domeniu (proceduri interne, evaluarea riscului clienților, raportarea tranzacțiilor suspecte, instruirii efectuate etc.) și pentru a valida concluziile teoretice cu realitățile din teren.
- **Formularea de recomandări și măsuri de reducere a riscurilor**, proporționale cu nivelul de risc identificat (considerat scăzut), menite să consolideze conformitatea în rândul auditorilor financiari și să mențină integritatea sectorului. Aceste recomandări vor viza atât auditorii persoane fizice și firmele de audit, cât și CAFR ca organism de supraveghere (de exemplu, propuneri de îmbunătățire a ghidurilor, programelor de instruire, proceselor de control intern și cooperare inter-instituțională).

Evaluarea sectorială a auditului financiar urmărește consolidarea unei înțelegeri aprofundate a riscurilor specifice asociate acestui sector în ceea ce privește prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului (SB/FT). Prin identificarea vulnerabilităților și a punctelor critice din cadrul activităților de audit, evaluarea își propune să sprijine dezvoltarea unor măsuri proporționale și eficiente de supraveghere și reglementare și alinierea cadrului național la standardele internaționale și la cerințele Uniunii Europene.

1.3 Metodologia de evaluare a riscurilor

Metodologia utilizată pentru evaluarea riscurilor în sectorul auditului financiar din România, a fost elaborată cu respectarea recomandărilor internaționale ale FATF și a metodologiei recomandate de ONPCSB pentru evaluările sectoriale. FATF recomandă țărilor să efectueze evaluări ale riscurilor în fiecare sector supus acestor cerințe, având ca scop identificarea, evaluarea și înțelegerea riscurilor asociate, precum și adoptarea de măsuri preventive proporționale.

În evaluare au fost parcurse următoarele etape principale:

- Pentru **colectarea datelor și informațiilor relevante**, s-au utilizat surse multiple, incluzând baza de date a CAFR (numărul de auditori financiari, tipologia clienților, rezultatele inspecțiilor de calitate etc.), informații obținute ca urmare a colaborării cu ONPCSB (numărul de rapoarte de tranzacții suspecte depuse, rezultatele supravegherii sectorului, etc), prevederi legislative naționale și europene aplicabile, concluziile ENR și SNRA.
- **Analiza amenințărilor și vulnerabilităților:** pe baza informațiilor colectate, au fost identificate amenințările specifice sectorului (modalități potențiale prin care infractorii ar putea utiliza sau infiltra profesia de auditor financiar pentru SB/FT) și vulnerabilitățile sectorului (factorii interni sau externi care facilitează sau, dimpotrivă, limitează apariția riscurilor de SB/FT). Aceste elemente au fost evaluate calitativ și cantitativ, ținând cont de gradul de expunere al auditorilor la clientele, servicii și tranzacții cu risc și de eficacitatea mecanismelor de prevenire existente.
- **Evaluarea probabilității și impactului:** conform *Ghidului dedicat organismelor de autoreglementare necesar evaluării sectoriale a riscurilor de expunere la SB/FT aferente profesiilor libere reglementate* comunicat de către ONPCSB, riscul sectorial este evaluat combinând probabilitatea de materializare a amenințărilor cu severitatea consecințelor (impactul) în cazul producerii unui eveniment de spălare a banilor sau finanțare a terorismului. Acest lucru se realizează printr-o matrice de risc. Probabilitatea poate fi apreciată de la scăzută (eveniment rar, puține cazuri cunoscute) până la foarte ridicată (eveniment aproape inevitabil în lipsa controalelor adecvate), iar impactul de la scăzut (efecte limitate, ușor de gestionat) până la critic (afectează grav integritatea întregului sector). Această abordare asigură o prioritizare a riscurilor – riscurile cu probabilitate sau impact mare fiind tratate cu precădere.
- **Consultarea entităților raportoare prin chestionar:** un chestionar a fost elaborat și distribuit către un eșantion de auditori financiari (atât persoane fizice, cât și firme de audit), eșantion selectat în mod reprezentativ (diversitate în funcție de mărime, aria geografică, categoria de servicii prestate etc.). Chestionarul a acoperit aspecte precum existența procedurilor interne AML, percepția asupra riscului de SB/FT în activitatea de audit, experiența în identificarea tranzacțiilor suspecte, gradul de instruire și dificultățile întâmpinate în aplicarea legislației. Răspunsurile auditorilor financiari au fost centralizate, analizate statistic și integrate în evaluare pentru a oferi o perspectivă practică de la nivelul sectorului.

- **Elaborarea concluziilor:** pe baza tuturor analizelor de mai sus, s-a determinat profilul de risc al sectorului, s-au formulat concluzii și s-au conturat recomandări specifice pentru diminuarea riscurilor identificate. Recomandările țin cont de bunele practici internaționale, de obligațiile legale în vigoare (Legea nr. 129/2019 și reglementările secundare) și de recomandările organismelor internaționale (inclusiv constatările Raportului MONEYVAL 2023 pentru România și recomandările europene rezultate din SNRA).

Prezenta evaluare este structurată în capitole ce reflectă elementele de mai sus: profilul sectorului, analiza detaliată a riscurilor SB/FT (amenințări, vulnerabilități, probabilitate, impact), rezultatele chestionarului adresat auditorilor, matricea de risc și, la final, concluzii și recomandări.

Raportul evidențiază principalele riscuri de spălare a banilor și finanțare a terorismului, alături de vulnerabilitățile identificate, nivelul general de expunere la riscuri și eficacitatea măsurilor de control și prevenție implementate de către profesioniștii din domeniu. Această analiză oferă o imagine cuprinzătoare asupra gradului de conformitate al sectorului cu cerințele în materie de prevenire și combatere a SB/FT și reflectă capacitatea acestuia de a reacționa eficient la provocările actuale. În plus, sunt formulate recomandări menite să consolideze mecanismele de supraveghere, cooperare instituțională și aplicare a politicilor CSB/CFT, în acord cu standardele internaționale și bunele practici europene.

1.4 Surse de date și informații relevante pentru analiza riscurilor de SB/FT asociate pieței de audit

Pentru fundamentarea acestei evaluări sectoriale s-au utilizat multiple **surse de date și informații** relevante. Legislația primară și secundară aplicabilă auditului financiar și prevenirii SB/FT (Legea nr. 162/2017 și O.U.G. nr. 75/1999 privind activitatea de audit financiar, Legea nr. 129/2019 privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, ghiduri și norme emise de CAFR, standarde internaționale de audit – ISA, Codul etic IESBA etc.). Aceste documente au oferit contextul reglementat în care operează auditorii și obligațiile specifice de conformitate.

Raportul de Evaluare Națională a Riscurilor (NRA) 2018-2020, inclusiv sintezele publice, **Rezumatul Evaluării Supranaționale de Risc (SNRA)** realizate de Comisia Europeană (2019 și 2022) și **Raportul Moneyval (2023)** au oferit o perspectivă macro asupra riscurilor din sectorul auditului, permițând compararea situației din România cu tendințele și vulnerabilitățile identificate la nivel european. De exemplu, NRA 2022 a concluzionat caracterul *scăzut* al riscului pe acest sector, iar SNRA UE a indicat că accentul la nivel european se îndreaptă către sectoare cu risc mai ridicat precum jocurile de noroc sau consultanța fiscală, profesia de audit nefiind considerată o sursă majoră de vulnerabilitate.

Datele statistice și operaționale ale CAFR au oferit informații despre **dimensiunea și structura pieței de audit** (număr de auditori financiari membri CAFR – persoane fizice și juridice, evoluția în timp a acestora, cifra de afaceri totală a sectorului etc.), date disponibile în

rapoartele anuale și registrele oficiale. De asemenea, au fost consultate rapoartele de activitate ale CAFR privind monitorizarea și controlul calității, pentru identificarea constatărilor relevante legate de nerespectarea obligațiilor AML/CFT în rândul membrilor.

Un instrument de colectare a datelor a fost **chestionarul** transmis unui eșantion reprezentativ de auditori financiari (persoane fizice și firme de audit), având ca obiectiv obținerea de informații direct de la practicieni cu privire la: serviciile oferite (audit statutar, misiuni de auditare a fondurilor europene etc.), categoriile de clienți deserviți, percepția asupra riscurilor SB/FT asociate clientelei, existența procedurilor interne de cunoaștere a clientelei și de gestionare a riscurilor, nivelul de instruire și conștientizare AML, precum și experiența lor în privința raportării tranzacțiilor suspecte sau altor obligații legale. Chestionarul a fost conceput în conformitate cu cerințele Legii 129/2019 și cu scopul declarat al evaluării sectoriale din 2025, și a fost elaborat în colaborare cu ONPCSB.

Pentru **distribuirea chestionarului**, s-a utilizat o procedură de eșantionare stratificată, menită să asigure reprezentativitatea tuturor categoriilor relevante din cadrul sectorului. Conform metodologiei generale, numărul de chestionare a fost stabilit în funcție de mărimea sectorului; dat fiind că sectorul auditului financiar din România cuprinde câteva mii de entități, s-a optat pentru transmiterea a **150 de chestionare**.

Informațiile colectate reprezintă fundamentul evaluării sectoriale, influențând în mod direct calitatea analizelor și relevanța concluziilor formulate. Prin corelarea datelor cantitative cu informații calitative obținute din surse diverse – instituționale, statistice și operaționale – a fost posibilă conturarea unui tablou realist și echilibrat al vulnerabilităților existente și al capacității de reacție a profesioniștilor din domeniu în raport cu cerințele de prevenire a spălării banilor și finanțării terorismului.

II. PROFILUL SECTORULUI

2.1 Definiția și rolul auditului în economia globală

Sectorul auditului financiar reprezintă un pilon esențial al transparenței și integrității financiare, având rolul de a asigura credibilitatea informațiilor financiare raportate de entități. Auditorii financiari sunt profesioniști calificați, autorizați să efectueze evaluări independente ale situațiilor financiare ale entităților, în conformitate cu standardele internaționale de audit și reglementările naționale. Activitatea acestora contribuie la menținerea încrederii în piețele financiare și la prevenirea riscurilor de fraudă, raportare eronată și manipulare a informațiilor financiare și se exercită exclusiv în interesul public.

Definiție

Auditul financiar constă în examinarea obiectivă a situațiilor financiare ale unei entități pentru a determina dacă acestea oferă o imagine fidelă a poziției financiare și a performanței acesteia, în conformitate cu un cadrul legal de raportare financiară. Procesul de audit include evaluarea controlului intern, analiza riscurilor și conformitatea cu reglementările contabile și fiscale aplicabile. Prin natura sa, auditul financiar sprijină luarea deciziilor informate de către investitori, creditorii, autorități de reglementare și alte părți interesate.

Un aspect fundamental al auditului financiar este independența auditorului. Aceasta este esențială pentru asigurarea obiectivității și imparțialității evaluărilor efectuate. Prin urmare, auditorii sunt supuși unor cerințe stricte de etică profesională și independență, conform Codului

etic internațional pentru profesioniștii contabili, emis de International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA) și reglementărilor naționale.

În acest context, obligația auditorului financiar include emiterea, semnarea și menționarea condițiilor de independență față de client **pe tot parcursul efectuării misiunii (Declarația de independență)**.

În completare, efectuarea activității / derularea misiunilor de audit financiar se realizează numai pe baza vizei anuale de exercitare a profesiei, emisă de **Autoritatea pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar (ASPAAS)** sau de CAFR, condiționată de *Declarația anuală de bună reputație* (<https://www.aspaas.gov.ro/buna-reputatie/formulare-utile-buna-reputatie/>).

Mai mult, sistemul de sancționare a auditorilor financiari care încalcă / nu respectă cerințele Codului de etică profesională – instituit la nivelul ASPAAS și CAFR, poate conduce, după caz, la măsuri care pot ajunge până la suspendarea activității auditorului financiar.

Sectorul de audit financiar joacă un **rol-cheie în prevenirea și combaterea riscurilor financiare**, inclusiv spălarea banilor și finanțarea terorismului. Conform Evaluării Naționale a Riscurilor (2022), *auditorii prezintă un risc scăzut* în ceea ce privește utilizarea abuzivă a serviciilor lor în scopuri ilicite. Acest fapt se datorează metodologiilor riguroase de verificare aplicate și supravegherii eficiente exercitate de Camera Auditorilor Financiari din România și alte autorități competente. Totuși, riscul nu este inexistent, iar CAFR, ca și organism de autoreglementare susține prin recomandări și acțiuni de monitorizare menținerea de către auditorii financiari a unui nivel *ridicat de vigilență și conformitate* cu cerințele de prevenire a spălării banilor și finanțării terorismului.

Sectorul de audit financiar are o importanță strategică în economia națională, contribuind la transparența și stabilitatea pieței financiare. Prin respectarea standardelor profesionale și a reglementărilor specifice, auditorii sprijină buna guvernare și reducerea riscurilor financiare, consolidând încrederea publicului în informațiile financiare raportate de entități, cu exercitarea unei profesii de calitate, în interes public.

Camera Auditorilor Financiari din România este o organizație profesională non-profit care reprezintă interesele auditorilor financiari din România. Organismul profesional a fost înființat în anul 1999, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/1999 privind activitatea de audit financiar, republicată cu modificările și completările ulterioare și reprezintă la nivel național autoritatea competentă care organizează, coordonează și autorizează desfășurarea activităților de audit financiar în România, altele decât auditul statutar.

Autoritatea pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar (ASPAAS) este autoritatea competentă în domeniul supravegherii în interes public a auditului statutar și își exercită atribuțiile potrivit prevederilor Legii 162/2017. ASPAAS este instituția publică ce are rolul de a asigura supravegherea în interes public, potrivit principiilor cuprinse în Directiva 2006/43/CE, cu modificările și completările ulterioare, asigurând aplicarea, implementarea și urmărirea respectării actelor normative emise la nivelul Uniunii Europene, transpuse în legislația națională sau care se aplică direct, în domeniile prevăzute de Legea nr. 162/2017, cu modificările și completările ulterioare.

CAFR are rolul de a monitoriza și asigura respectarea standardelor profesionale stabilite de către autoritățile internaționale și locale. De asemenea, CAFR are, printre alte atribuții și aceea de aplicare a legislației în domeniul auditului financiar și oferă consultanță și asistență persoanelor interesate.

Camera Auditorilor Financiari din România are ca scop promovarea celor mai înalte standarde de profesionalism și etică în domeniul auditului financiar și susținerea dezvoltării profesionale pentru auditorii financiari din România. Pentru îndeplinirea acestui obiectiv, CAFR oferă formare profesională și cursuri de specializare pentru membrii săi.

În contextul actual al economiei, în care incertitudinea și instabilitatea reprezintă riscuri generalizate, rolul auditului financiar este de a:

- a) asigură respectarea principiilor, normelor și regulilor conceptuale ale contabilității, cât și politicilor interne stabilite de conducerea entității (control intern/audit intern);
- b) observa maniera de aplicare a cadrului general de întocmire și prezentare a situațiilor financiare;
- c) asigură faptul că raportările financiare anuale reflectă imaginea fidelă, transparentă și exhaustivă a poziției financiare, a modificărilor poziției financiare, a performanțelor financiare în cadrul exercițiului financiar analizat.

Comunitate și sprijin

Susținem profesional cei peste 3900 de membri autorizați în România prin facilitățile noastre, comunitățile create și reprezentanțele regionale.

Rapoartele anuale ale Consiliului CAFR evidențiază modificările structurale ale membrilor și activitățile direcționate pentru asistența acestora (<https://www.cafr.ro/raport-anual/>).

Pentru activitățile de prevenire și combatere a spălării banilor, pe site-ul CAFR, pagina principală, funcționează Secțiunea Audit AML (CSB), cu informații și recomandări accesibile tuturor membrilor noștri (<https://www.cafr.ro/Audit> AML (CSB)).

În sprijinul unei asistențe profesionale competente, la nivelul CAFR funcționează un *Grup de lucru pentru prevenirea și combaterea spălării banilor*, format din auditori financiari cu experiență semnificativă în domeniu, iar coordonatorul participă activ la grupul de lucru AML de la nivelul Accountancy Europe, ceea ce oferă o oportunitate de a cunoaște și de a aborda consecvent cele mai bune practici în domeniu.

Educație și formare

Suntem angajați să instruiem și să formăm auditorii financiari de astăzi și de mâine, cu accent pe construirea viitorilor lideri de afaceri și a profesioniștilor. Colaborăm cu universități, alte instituții de învățământ și companii pentru a sprijini activitatea de recrutare pentru angajatori și ne susținem angajamentul față de mobilitatea socială.

Susținem cursurile de instruire organizate de ONPCSB, la care participă majoritatea membrilor CAFR, și care sunt completate de prezentări de natură tehnică /profesională, cu exemple și abordări ale celor mai bune practici, susținute de un reprezentant al CAFR.

Reputație și influență

În limita atribuțiilor stabilite prin lege, ne aplicăm expertiza într-o mare varietate de subiecte legate de afaceri, profesie și elaborarea politicilor naționale. Verificarea respectării standardelor internaționale este, de asemenea, esențială pentru protejarea clienților și a reputației membrilor noștri.

Activitatea CAFR

- ✓ Asigurarea calității activității membrilor noștri;
- ✓ Informarea și asistența profesională;
- ✓ Publicații de specialitate;
- ✓ Pregătire profesională continuă în domeniu;
- ✓ Reprezentarea intereselor membrilor săi;
- ✓ Reprezentarea profesiei la nivel național și internațional;
- ✓ Promovarea intereselor profesionale ale auditorilor financiari și ale serviciilor acestora;
- ✓ Reglementarea în domeniul auditului financiar, altul decât auditul statutar;
- ✓ Crearea unei comunități puternice la nivel național a auditorilor financiari.

2.2 Importanța economică și factorii contextuali

România se află într-un proces continuu de dezvoltare și aliniere la standardele internaționale în domeniul guvernantei corporative și transparenței financiare. În acest context, sectorul auditului financiar joacă un rol esențial în asigurarea corectitudinii și fiabilității informațiilor financiare, contribuind la consolidarea încrederii în mediul de afaceri și la stabilitatea piețelor financiare.

Auditul financiar este un element-cheie în funcționarea economiei moderne, având un impact direct asupra deciziilor de investiții, accesului la finanțare și performanței economice generale. Entitățile economice care operează în România, fie că sunt corporații multinaționale, companii listate pe bursă sau întreprinderi mici și mijlocii, se bazează pe serviciile auditorilor financiari pentru a demonstra transparență și conformitate cu reglementările contabile și fiscale. În acest sens, profesia de auditor financiar contribuie la reducerea riscurilor de fraudă, la prevenirea spălării banilor și la întărirea disciplinei financiare.

Încă de la începutul anilor 2000, România a făcut progrese semnificative în ceea ce privește reglementarea și supravegherea auditului financiar. Adoptarea directivelor europene și implementarea unor măsuri mai stricte de control și conformitate au condus la o creștere a standardelor profesionale și a calității serviciilor de audit. CAFR, în calitate de organism profesional de autoreglementare, are un rol determinant în menținerea unui nivel ridicat de competență și etică profesională în rândul auditorilor. De asemenea, sectorul de audit este supravegheat de **ASPAAS**, autoritatea competentă pentru supravegherea auditului statutar, a auditorilor statutari și a firmelor de audit din România.

Un factor contextual important care influențează sectorul de audit financiar este digitalizarea și automatizarea proceselor financiare. Implementarea tehnologiilor avansate, precum analiza datelor, inteligența artificială și blockchain, are un impact semnificativ asupra modului în care se desfășoară activitatea de audit. Aceste inovații contribuie la eficientizarea proceselor, dar, în același timp, impun auditorilor să își adapteze competențele și metodologiile pentru a face față noilor provocări tehnologice.

De asemenea, sectorul de audit din România se confruntă cu provocări generate de discrepanțele economice dintre mediul urban și cel rural. În marile centre economice, precum București, Cluj-Napoca și Timișoara, există o cerere ridicată pentru servicii de audit, iar firmele beneficiază de acces la resurse și specialiști bine pregătiți. În schimb, în zonele mai puțin dezvoltate, accesul la astfel de servicii poate fi limitat, ceea ce poate afecta gradul de conformitate și transparență al entităților economice locale.

Sectorul de audit financiar are o importanță majoră în economia României, contribuind la întărirea disciplinei financiare și la consolidarea încrederii investitorilor. Evoluțiile legislative, adoptarea noilor tehnologii și îmbunătățirea mecanismelor de supraveghere sunt factori esențiali care influențează dezvoltarea acestui sector și eficiența sa în asigurarea unei guvernante financiare solide.

2.2.1 Descrierea factorilor geografici și sistemul politic al țării – aspecte relevante pentru utilizarea serviciilor oferite de sectorul de audit financiar

România este o țară situată în Europa de Sud-Est, având o poziționare geografică strategică care favorizează integrarea economică regională și atragerea de investiții străine, ceea ce contribuie la creșterea cererii pentru servicii de audit financiar. Economia României este diversificată geografic, cu centre industriale, comerciale și financiare bine dezvoltate în regiuni precum București-Ilfov, Cluj, Timiș și Iași, în timp ce alte zone, predominant rurale, se confruntă cu un grad redus de dezvoltare economică.

România este stat membru al Uniunii Europene, ceea ce implică adoptarea și aplicarea unui cadru legislativ armonizat cu normele europene. Stabilitatea politică relativă, combinată cu apartenența la UE, a contribuit la întărirea cadrului de reglementare privind auditul financiar și la implementarea standardelor internaționale de raportare financiară și audit. Cu toate acestea, instabilitatea guvernamentală periodică și provocările legate de transparența instituțională pot avea un impact indirect asupra încrederii în mediul economic și, implicit, asupra percepției și utilizării serviciilor de audit financiar.

2.2.2 Descrierea serviciilor oferite de sectorul de audit și impactul acestora în cadrul economiei naționale

Sectorul auditului financiar din România oferă o gamă largă de servicii, în principal auditul statutar al situațiilor financiare, dar și servicii conexe precum: revizuirii, misiuni privind efectuarea unor proceduri convenite, servicii de consultanță privind controlul intern și guvernanta corporativă, asistență în raportarea financiară conform standardelor IFRS, precum și servicii de audit intern, acolo unde acestea sunt externalizate.

Auditul statutar joacă un rol central în economie, asigurând transparența și credibilitatea informațiilor financiare raportate de entitățile economice. Impactul acestui sector se reflectă în creșterea încrederii investitorilor, a instituțiilor financiare și a altor părți interesate în corectitudinea și integritatea datelor financiare. Prin identificarea riscurilor semnificative și formularea de recomandări pentru îmbunătățirea proceselor, auditorii contribuie la o mai bună guvernanta corporativă și la reducerea riscurilor sistemice în economie.

De asemenea, activitatea auditorilor sprijină buna funcționare a pieței de capital, facilitează accesul la finanțare al companiilor și contribuie la conformarea cu cerințele fiscale și contabile impuse de autorități. În acest sens, sectorul de audit este un pilon al economiei formale și un factor de stabilitate și dezvoltare economică.

2.2.3 Profilul geografic al tranzacțiilor realizate în sectorul evaluat și date privind particularitățile acestora

Tranzacțiile din sectorul auditului financiar reflectă în mare măsură distribuția geografică a activității economice din România. Majoritatea contractelor de audit sunt încheiate în regiunile cu densitate economică ridicată, în special în București și marile orașe din vestul și centrul țării (Cluj-Napoca, Timișoara, Brașov, Iași). Aceste regiuni concentrează un număr semnificativ de companii medii și mari, inclusiv filiale ale unor grupuri internaționale, care sunt supuse obligației legale de auditare.

În contrast, în zonele cu dezvoltare economică redusă (regiuni rurale sau județe din sudul și nord-estul țării), volumul tranzacțiilor din domeniul auditului este semnificativ mai mic. În aceste regiuni predomină întreprinderile mici sau microîntreprinderile, multe dintre ele nefiind supuse auditului statutar și având o capacitate financiară redusă pentru a accesa servicii de audit voluntar.

O particularitate a sectorului o reprezintă și concentrarea serviciilor în rândul firmelor mari de audit. În paralel, firmele de dimensiuni mici și medii deservesc în principal întreprinderile locale, contribuind la diseminarea serviciilor de audit în teritoriu.

2.2.4 Analiza profilului clienților care beneficiază de serviciile auditorilor financiari și principalele domenii de activitate din care provin aceștia

Clienții auditorilor financiari din România variază semnificativ ca dimensiune, structură și domeniu de activitate. Cei mai importanți beneficiari sunt entitățile de interes public – societăți listate, instituții financiare, companii din sectorul energetic și al utilităților – care sunt supuse cerințelor stricte privind auditul statutar. Aceste entități colaborează, de regulă, cu firme mari de audit, în special cu cele afiliate rețelelor internaționale.

Un segment important îl constituie companiile mari și mijlocii din sectorul privat, care accesează servicii de audit fie în baza obligației legale, fie pentru a asigura credibilitate raportărilor financiare, în relația cu partenerii de afaceri sau cu instituțiile de credit. De asemenea, organizațiile non-guvernamentale și entitățile publice (universități, spitale, autorități locale), care gestionează fonduri europene sau publice, solicită servicii de audit pentru raportările financiare aferente.

Din punct de vedere sectorial, cele mai active domenii care solicită audit sunt: industria prelucrătoare, construcțiile, IT&C, comerțul și serviciile financiare. În ultimii ani, a crescut ponderea clienților din sectorul tehnologic și cel al energiei regenerabile, în contextul tranziției economice spre sustenabilitate și digitalizare.

Din perspectivă structurală, piața de audit din România este caracterizată de prezența câtorva **firmes mari de audit internaționale**, care deservesc în general clienții de dimensiuni mari și entitățile de interes public, și de un număr mare de **firmes mici și auditori persoane fizice** care se concentrează pe IMM-uri și organizații mai puțin complexe. Această structură are implicații și

asupra riscurilor: firmele mari dispun de resurse ample și proceduri stricte de conformare (inclusiv politici globale anti-spălare de bani), pe când practicienii mici pot întâmpina provocări în implementarea tuturor cerințelor de conformitate din lipsă de resurse sau expertiză dedicată. Pe de altă parte, auditorii mici sunt în general implicați în auditarea unor companii cu profil de risc scăzut (afaceri locale, puține tranzacții internaționale, volum relativ redus de operațiuni financiare), în timp ce marile firme auditează bănci, companii de petrol și gaze, telecom etc., unde expunerea la riscuri financiare și de fraudă este mai mare – însă aceste firme de audit au și cele mai avansate sisteme de control al calității.

2.3 Cadrul legal aplicabil sectorului de audit financiar

În România, cadrul juridic principal în contextul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului (SB/FT) este reglementat prin Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu completările și modificările ulterioare.

Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, la data de 18 iulie 2019, prevederile sale au transpus Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene la data de 05 iunie 2015.

Sectorul de audit financiar este reglementat de un cadru juridic complex, format din legislația națională și europeană, alături de standarde internaționale aplicabile. Aceste acte reglementează condițiile de acces și exercitare a profesiei, standardele profesionale, obligațiile de raportare și cerințele de conformitate.

- **Ordonanța de urgență nr. 75/1999 privind activitatea de audit financiar, republicată, cu modificările și completările ulterioare** reglementează auditul financiar și exercitarea independentă a profesiei de auditor financiar de către persoanele care au dobândit această calitate în condițiile prevăzute de lege.

- **Legea nr. 162/2017 privind auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate și de modificare a unor acte normative** reglementează auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate, întocmite potrivit legii contabilității și reglementărilor contabile aplicabile.

- **Ordinul președintelui Autorității pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar nr. 89/2018** prin care au fost aprobate **Normele privind buna reputație a stagiatorilor în activitatea de audit financiar, a auditorilor financiari și a firmelor de audit** conține prevederi cu privire la accesul la profesie și retragerea autorizării pentru persoanele care au fost condamnate pentru infracțiuni

- Hotărârea nr. 123/2023 a Consiliului CAFR prin care s-au aprobat **Normele privind instituirea de către auditorii financiari și firmele de audit a măsurilor de prevenire și combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului** prevede obliațiile auditorilor financiari pentru respectarea prevederilor legislative în domeniul CBS/CFT.

În conformitate cu cadrul legal relevant, auditul financiar constă, în principal, din următoarele activități:

- a) **auditul statutar** al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate, în condițiile legii;
- b) **auditul** situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate, **în măsura în care acesta nu constituie un audit statutar**, conform legii;
- c) **misiuni de revizuire** a situațiilor financiare anuale, a situațiilor financiare consolidate, precum și a situațiilor financiare interimare;
- d) **misiuni de asigurare și alte misiuni și servicii profesionale**, în conformitate cu standardele internaționale în domeniu și cu alte reglementări adoptate de Cameră;
- e) **audit intern**, altul decât auditul public intern.

Auditorii financiari și firmele de audit pot desfășura și alte activități, precum:

- a) consultanță financiar-contabilă;
- b) management financiar-contabil;
- c) pregătire profesională de specialitate în domeniu;
- d) expertiză contabilă, evaluare, reorganizare judiciară și lichidare, precum și consultanță fiscală.

Auditorii financiari și firmele de audit care au calitatea de auditor financiar pot efectua activitățile de expertiză contabilă, evaluare, reorganizare judiciară și lichidare, precum și consultanță fiscală, **numai după dobândirea, în condițiile legii**, a calității de expert contabil, evaluator, practician în insolvență sau consultant fiscal, după caz, și înscrierea ca membri în organizațiile care coordonează profesiile liberale respective.

Accesul la profesia de auditor financiar în România este reglementat riguros, implicând parcurgerea mai multor etape care asigură atât competența profesională, cât și integritatea morală a candidaților. Conform legislației în vigoare, primul pas constă în parcurerea unui stagiul de pregătire practică, la finalul căruia trebuie să promoveze examenul de competență profesională, organizat de ASPAAS sau delegat către Camera Auditorilor Financiari din România (CAFR). Acest examen include probe teoretice și practice, menite să evalueze capacitatea candidaților de a aplica cunoștințele dobândite în situații reale.

În final, pentru a obține autorizarea ca auditor financiar, candidații trebuie să depună o cerere la ASPAAS, însoțită de documentele necesare, inclusiv **cazierul judiciar actualizat și declarația privind buna reputație**. ASPAAS analizează aceste documente și, în cazul în care sunt îndeplinite toate condițiile legale, emite ordinul de autorizare, care stă la baza înscrierii în Registrul public electronic al auditorilor financiari și firmelor de audit.

Autorizarea unui auditor financiar sau a unei firme de audit se retrage în cazul în care buna reputație a acestei persoane sau a firmei a fost serios compromisă, printre situațiile enumerate fiind incluse:

- a) persoana respectivă a fost condamnată pentru săvârșirea unei infracțiuni cu intenție;
- b) față de persoana fizică a fost luată o măsură preventivă privativă sau restrictivă de libertate în cadrul unui proces penal, în cazul în care se efectuează cercetări sub aspectul săvârșirii unei infracțiuni cu intenție.

Supravegherea exercitării activității este asigurată de **Autoritatea pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar**, iar **Camera Auditorilor Financiarilor din România** are rol de autoreglementare, organizare și monitorizare profesională în domeniul auditului financiar, altul decât cel statutar.

Legea nr. 129/2019 include auditorii financiarilor printre entitățile raportoare, obligate să aplice măsuri de cunoaștere a clientelei, să monitorizeze tranzacțiile și să raporteze tranzacțiile suspecte către Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor.

Hotărârea CAFR nr. 123/2023 adoptă normele specifice pentru implementarea măsurilor CSB/CFT de către auditori, incluzând:

- Evaluarea riscurilor de SB/FT proprii firmei;
- Aplicarea măsurilor de cunoaștere a clienților în funcție de risc;
- Formarea profesională continuă în domeniul CSB/CFT.

Atât evaluarea națională, cât și cea europeană, indică faptul că **auditorii financiarilor se află, în ansamblu, într-o categorie de risc scăzut** comparativ cu alte sectoare non-financiare. Conform **Evaluării Naționale a Riscurilor (ENR 2022)**, sectorul de audit a fost identificat ca prezentând un risc **scăzut**: „*auditorii și evaluatorii prezintă un risc scăzut, în considerarea modului în care aceștia își desfășoară activitatea și tipul de servicii oferite ce constituie factori care reduc nivelul de vulnerabilitate. De asemenea, analiza a constatat o activitate intensivă de supraveghere a acestor entități, fapt ce contribuie favorabil la atenuarea riscurilor identificate*”.

De asemenea, s-a concluzionat faptul că *“Întrucât există unele deficiențe în modul în care această categorie de entități raportoare efectuează verificări și gestionează riscurile, nivelul de vulnerabilitate în ceea ce privește spălarea banilor asociat serviciilor furnizate de auditori este evaluat ca fiind scăzut, având în vedere faptul că auditorii sunt bine organizați din punct de vedere al cadrului legal aplicabil profesiei, al atribuțiilor și rolului important asumat de CAFR, modul în care auditorii își desfășoară activitatea și tipul de servicii oferite constituie factori care reduc nivelul de vulnerabilitate.”*

Această apreciere ține cont de faptul că auditorii nu gestionează efectiv fonduri ale clienților și că există mecanisme de supraveghere profesională care sporesc conformarea.

România dispune de un cadru legal și instituțional robust pentru **investigarea și sancționarea infracțiunilor de spălare a banilor și corupție**, inclusiv a celor în care sectorul de audit poate fi implicat direct sau indirect. Principalele instrumente juridice relevante sunt:

- **Codul penal și Codul de procedură penală**, care reglementează infracțiunile financiare și procedurile de urmărire penală;
- **Legea nr. 129/2019**, care stabilește infracțiunile de spălare a banilor și sancțiunile contravenționale aplicabile pentru neraportarea tranzacțiilor suspecte de către entitățile raportoare, inclusiv auditorii.

Cazurile de suspiciuni privind utilizarea abuzivă a serviciilor de audit pentru disimularea fondurilor sunt analizate de către ONPCSB conform dispozițiilor Legii nr. 129/2019 cu modificările și completările ulterioare, iar atunci când se constată de către acesta existența unor indicii de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului informează de îndată autoritățile competente, cazuri care sunt astfel, investigate de către **Parchetele specializate** (DIICOT, DNA). De asemenea, **ASPAAS** și **CAFR** pot sesiza organele de urmărire penală în cazul în care în activitatea auditorilor sunt identificate încălcări grave ale legii.

În plus, autoritățile de supraveghere pot aplica măsuri corective, avertismente sau retragerea autorizației în cazul identificării unor abateri grave de la legislația CSB/CFT.

Cadrul legislativ românesc permite **schimbul de informații** între autoritățile naționale și internaționale în domeniul CSB/CFT, în baza următoarelor instrumente:

- **Legea nr. 129/2019**, care prevede explicit cooperarea interinstituțională între ONPCSB, ASPAAS, BNR, ASF, ANAF și alte autorități competente;
- **Legea nr. 162/2017**, care autorizează ASPAAS să coopereze cu autoritățile de supraveghere din celelalte state membre ale Uniunii Europene/Spațiului Economic European.

III. EVALUAREA RISCURILOR DE SB/FT

3.1 Supravegherea sectorului de audit financiar la nivel național

Activitatea de audit financiar din România este supusă unor riscuri specifice în contextul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, deși per ansamblu acest sector este considerat cu risc mai scăzut comparativ cu alte domenii financiare. Acest lucru se datorează, în principal, modului de desfășurare a activității de audit – auditorii nu dețin sau manipulează fonduri ale clienților, iar serviciile oferite (raportarea asupra situațiilor financiare) reduc vulnerabilitatea inherentă la spălarea banilor. Cu toate acestea, existența unui risc “scăzut” nu înseamnă absența riscurilor, iar auditorii trebuie să fie vigilenți la semnalele de alarmă.

Factorii contextuali care influențează profilul de risc al sectorului includ: stabilitatea și maturitatea cadrului de reglementare, cultura de conformitate în rândul profesioniștilor, nivelul de educație financiară a mediului de afaceri (clienții auditului) și situația generală a infracționalității financiare în România. În ultimii ani, România a transpus integral directivele UE privind combaterea spălării banilor, iar CAFR – în calitate de organism profesional – a emis reglementări și ghiduri pentru membrii săi pe tema implementării cerințelor CSB/CFT.

Sectorul de audit financiar este supravegheat la două niveluri:

- **Supravegherea publică (ASPAAS)**, instituție aflată în subordinea Ministerului Finanțelor, responsabilă cu supravegherea în interes public a auditului statutar. ASPAAS, în calitate de autoritate competentă potrivit Directivei 2006/43/CE, are atribuții precum autorizarea și retragerea autorizării auditorilor financiari și a firmelor de audit, efectuarea inspecțiilor pentru asigurarea calității auditului statutar, măsuri disciplinare în caz de încălcare a standardelor profesionale.
- **Auto-reglementarea profesională (CAFR)**, care supraveghează activitatea de audit financiar, altul decât cel statutar derulată de membrii săi, sub aspect profesional și de etică. CAFR, prin departamente specializate (ex. Compartimentul Monitorizare, Control, Competență și Cercetare Profesională – CMCCCP), efectuează controale periodice la auditori și firme de audit, verificând respectarea standardelor de audit și a normelor de etică și independență. În cadrul acestor controale, au fost incluse și componente de verificare a conformării la Legea nr. 129/2019 (de exemplu, existența procedurilor interne de CSB/CFT, a procedurilor privind cunoașterea clienților, a desemnării persoanei responsabile).

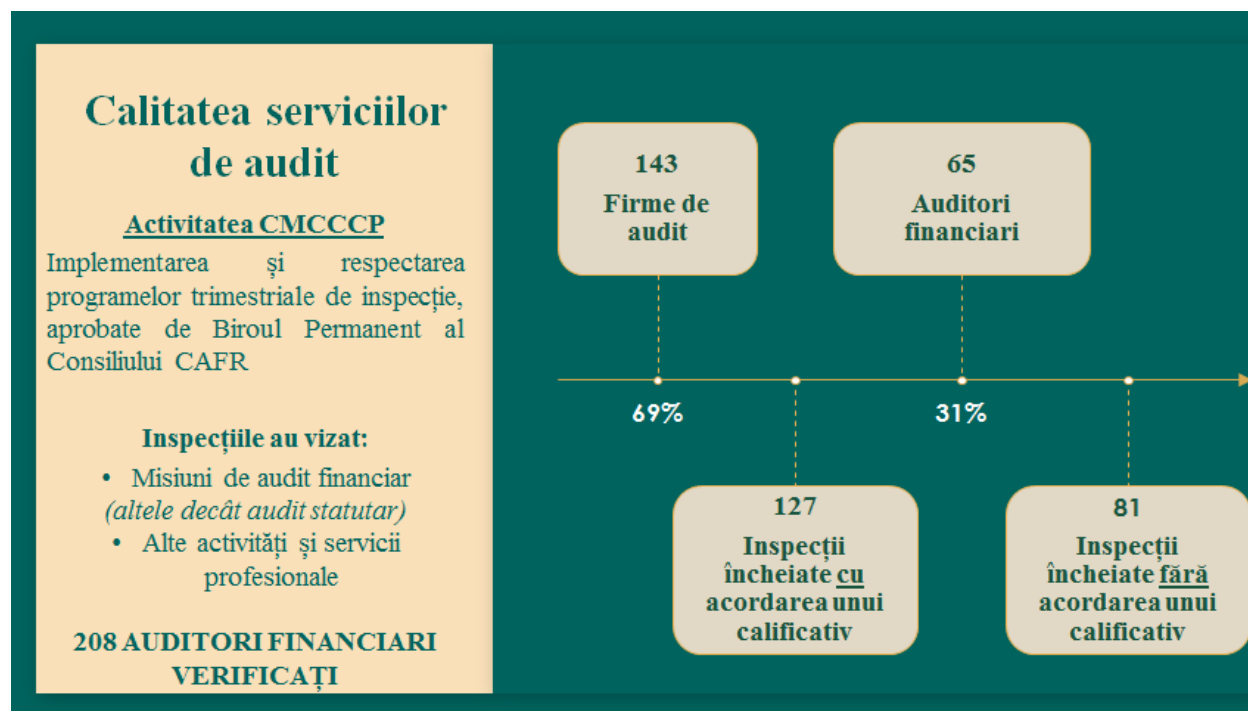
În plus, **ONPCSB** are un rol de supraveghere specific pe segmentul CSB/CFT, inclusiv pentru entitățile raportoare reglementate de CAFR. ONPCSB poate emite norme și ghiduri, spre exemplu, Normele privind punerea în aplicare a sancțiunilor internaționale, aprobate prin H.G. 603/2011, aplicabile și auditorilor și colaborează cu organismele de autoreglementare pentru o supraveghere eficientă a sectorului. Dacă se constată încălcări grave ale legislației CSB/CFT, ONPCSB poate dispune măsuri sancționatorii.

CAFR, prin compartimentul său specializat, efectuează controale de calitate conform Hotărârii nr. 65/2020 pentru aprobarea Normelor privind efectuarea inspecțiilor pentru asigurarea calității activității de audit financiar, altul decât cel statutar, și a altor activități desfășurate de auditorii financiari, având ca scop evaluarea modului în care auditorii financiari și firmele de audit respectă cerințele standardelor internaționale de audit, ale codului etic și ale reglementărilor legale în vigoare. De asemenea, în cadrul acestor inspecții de calitate, inspectorii CMCCCP verifică o serie de obiective care privesc mai multe aspecte prevăzute în actele normative în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și a finanțării terorismului.

În perioada de referință 2021-2024, CMCCCP a derulat inspecții la un număr de auditori financiari persoane fizice și firme de audit, după cum se prezintă în tabelul de mai jos:

	2021	2022	2023	2024
Nr auditori inspecțați	166	185	151	208

Pentru anul 2024, situația se prezintă după cum urmează:

În perioada 2021–2024, în cadrul activităților de inspecție derulate de CAFR, au fost verificate în mod sistematic respectarea prevederilor legale privind prevenirea și combaterea spălării banilor. Obiectivele verificate au vizat, în principal, următoarele aspecte:

- elaborarea Procedurilor interne în vederea respectării prevederilor legislative în acest domeniu, incluse în sistemul propriu de control al calității implementat de auditorul financiar;
- desemnarea, printr-un act intern, a persoanei responsabile pentru punerea în aplicare a prevederilor referitoare la prevenirea și combaterea spălării banilor.
- aplicarea politicilor și procedurilor de cunoaștere a clienților și identificarea beneficiarului real pentru fiecare client;
- clasificarea clienților în funcție de riscurile identificate;
- aplicarea măsurilor care se impun, în funcție de riscurile asociate fiecărui client, respectiv măsuri standard, măsuri simplificate sau măsuri suplimentare;
- efectuarea verificărilor impuse de legislația în vigoare privind sancțiunile internaționale, în mod special în cazul persoanelor juridice ai căror acționari/asociați sunt cetățeni străini;
- instruirea angajaților cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului, prin programe de instruire;
- specificarea în politicile și procedurile privind prevenirea și combaterea spălării banilor a faptului că informațiile privind măsurile de identificare a clientului se vor păstra pentru o perioadă de cel puțin 5 ani;

Deși aceste aspecte au reprezentat obiective constante de control, deficiențele identificate au fost relativ puține și, important de menționat, în continuă scădere de la un an la altul, astfel că putem concluziona faptul că majoritatea **auditorilor financiari, în calitate de entități raportoare, au înțeles rolul și modul de aplicare a legislației pentru protecția propriei activități, menținerea reputației profesionale, și și-au îmbunătățit gradul de conformare cu prevederile legislative în domeniul CSB/CFT.**

În ceea ce privește **supravegherea sectorului de audit efectuată de ONPCSB**, această activitate se desfășoară printr-o combinație de activități off-site și controale on-site. În cadrul supravegherii off-site, se analizează informații generale furnizate de bazele de date gestionate la nivelul Oficiului sau la care instituția are acces, referitoare la entitățile raportoare care fac obiectul supravegherii și a căror analiză are ca rezultat atribuirea unui grad de risc fiecărei entități raportoare supravegheate, facilitând astfel o înțelegere mai profundă a contextului operațional în care acestea își desfășoară activitatea.

Pe baza rezultatelor obținute în urma acestei analize de risc, ONPCSB poate decide inițierea unor controale on-site. Acestea presupun verificări directe la sediile entităților raportoare, având drept scop evaluarea conformității cu reglementările legale și aplicarea corespunzătoare a măsurilor de prevenire a activităților ilegale. Totodată, componenta on-site contribuie și la creșterea gradului de conștientizare și aliniere a entităților raportoare la obligațiile legale în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.

Planurile de măsuri de remediere a deficiențelor constatate s-au axat preponderent pe completarea procedurilor interne ale entităților verificate, respectiv la procedurarea/implementarea concretă unor aspecte referitoare la:

- ✓ Modalități de îndeplinire a obligației prevăzute la art. 25 din Legea nr. 129/2019 (avându-se în vedere și informațiile relevante obținute în urma consultării Rezumatului Raportului privind Evaluarea Națională a Riscurilor de Spălare a Banilor și Finanțare a Terorismului, disponibile pe site-ul www.onpcsb.ro), precum și realizarea în mod corespunzător a obligației de a evalua riscurile activității desfășurate;
- ✓ Modalitățile de îndeplinire a obligației de creare a mecanismelor de protejare prevăzute la art. 23 alin. (5) și (6) din Legea nr. 129/2019 și instituirea de proceduri privind raportarea de către angajați a încălcărilor la nivel intern prin intermediul unui canal specific, independent și anonim, conform prevederilor art. 37, alin. (3) din legea menționată;
- ✓ Asigurarea respectării integrale a prevederilor art. 24 alin. (1) lit f): inserarea în procedurile interne a unor prevederi în care se vor menționa clar termenul în care elementele comune ale operațiunilor care au legătură între ele prezintă relevanță precum și alte scenarii ce ar putea da naștere unor tranzacții legate între ele;
- ✓ În aplicarea prevederilor art. 24 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 129/2019: modul concret și situațiile în care, în funcție de riscul asociat clienților se aplică, după caz, măsuri standard/simplificate/suplimentare de cunoaștere a clientelei, cu respectarea prevederilor art. 11 alin. (1)-(5) și (8) și art. 12-17 din Legea nr. 129/2019.
- ✓ Măsuri / mecanisme pentru a stabili dacă lista clienților include persoane sau entități desemnate ori dacă operațiunile derulate cu aceasta implică bunuri în sensul Ordonanței de urgență a

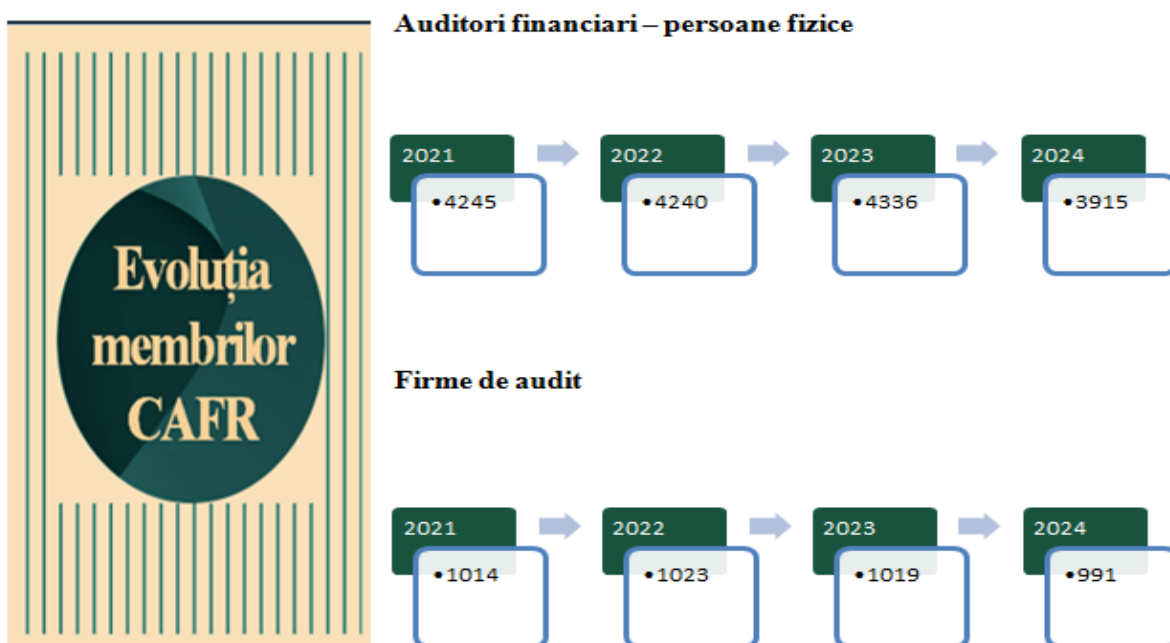
Guvernului nr. 202/2008 privind punerea în aplicare a sancțiunilor internaționale (aspecte în conexiune cu aplicarea corespunzătoare și integrală în cadrul entității a obligațiilor prevăzute de legislația în vigoare privind modul de punere în aplicare a sancțiunilor internaționale);

- ✓ Prevederi procedurale referitoare la măsurile aplicabile în materie de furnizare promptă a datelor la solicitarea autorităților competente;
- ✓ Prevederi procedurale referitoare la măsurile aplicabile în materie de cunoaștere a clientelei, astfel încât prevederile art. 11 alin. (9) din Legea nr. 129/2019 să fie aplicate în mod corespunzător și integral în cadrul activității entității în cauză;
- ✓ Prevederi procedurale referitoare la aplicarea corectă și integrală a prevederilor legale privind măsurile suplimentare de cunoaștere a clientelei (inclusiv implementare la nivel intern a unui sistem de detectare a oricărui client/beneficiar real al unui client care are calitatea de PEP/membru de familie PEP /asociat apropiat al unui PEP);
- ✓ Prevederi procedurale referitoare la instruirea angajaților, inclusiv evaluarea periodică a cunoștințelor angajaților privind legislația în vigoare în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului;
- ✓ Prevederi procedurale referitoare la modul în care se aplică măsurile de cunoaștere a beneficiarilor reali ai clientelei / informarea cu privire la neconcordanțe;
- ✓ Utilizarea la nivel intern, după caz, în cadrul procesului de evaluare și gestionare a riscului, cel puțin a tuturor factorilor caracteristici situațiilor cu risc potențial mărit prevăzuți la art. 17 alin. (14) precum și a tuturor factorilor de risc relevanți prevăzuți la art. 16 alin. (2) din Legea nr. 129/2019.

În concluzie, **supravegherea sectorului de audit financiar este robustă și permanentă**, accentul fiind pus pe îndrumare și prevenție. Această realitate are un impact direct asupra profilului de risc: riscurile identificate sunt gestionate prompt, iar auditorii știu că există așteptări clare din partea autorităților privind conformarea lor. Supravegherea eficientă este deci un factor de reducere a riscului rezidual al sectorului, contribuind la menținerea lui la nivel scăzut.

3.2 Dimensiunea sectorului de audit financiar în România

În perioada de referință, numărul total de entități reglementate de CAFR se prezintă după cum urmează:

În ceea ce privește **distribuția geografică**, profesia de auditor financiar este puternic concentrată în centrele economice mari. Peste jumătate dintre auditorii financiari activi își desfășoară activitatea în Municipiul București – de exemplu, în 2023, 2.549 auditori (aproximativ 59% din total) erau înregistrați în București. Regiunile Centru și Nord-Vest aveau, fiecare, în jur de 10% din totalul auditorilor, în timp ce zonele cu economie mai redusă (Sud-Est, Nord-Est) cumulau fiecare sub 5–7% din total. Această distribuție reflectă corelația directă între dezvoltarea economică regională și cererea de servicii de audit.

Piața serviciilor de audit financiar din România este fragmentată, alcătuită dintr-un număr foarte mare de firme mici și câțiva jucători mari care domină segmentul entităților de interes public și al companiilor mari. Numărul total al firmelor de audit a fost relativ stabil în intervalul recent, cu o ușoară tendință de scădere.

Un alt aspect aflat în evoluție este **diversificarea serviciilor de asigurare** prestate de auditori. Odată cu intrarea în vigoare a noilor cerințe europene de raportare corporativă privind sustenabilitatea (Directiva CSRD), se anticipează un volum semnificativ de misiuni de asigurare a informațiilor nefinanciare. Această tendință reprezintă o oportunitate de creștere pentru profesie, întrucât extinde rolul auditorului dincolo de verificarea situațiilor financiare, în zona raportărilor de mediu, guvernanta și responsabilitate socială. În același timp, implică necesitatea dezvoltării competențelor auditorilor pe subiecte noi (schimbări climatice, sustenabilitate, analiză de date ESG).

Sectorul de audit financiar din România, deși relativ mic ca dimensiune în termeni de profesioniști și firme, joacă un rol crucial în economia națională prin asigurarea credibilității informațiilor financiare. Între 2021 și 2024, acest sector a demonstrat **reziliență și capacitate de adaptare**, reluând creșterea după șocul pandemic și pregătindu-se pentru noile provocări legate de sustenabilitate și conformitate.

3.3 Principalele riscuri identificate în activitatea de audit

Analiza riscurilor SB/FT ține cont de **caracteristicile structurale** ale sectorului auditului financiar, întrucât acestea pot influența atât probabilitatea apariției unor scenarii de spălare a banilor, cât și impactul potențial.

Pentru a completa datele obiective cu percepția și situația de pe teren, CAFR a colectat prin intermediul unui **chestionar** răspunsurile privind modul în care aceștia se conformează obligațiilor de prevenire a SB/FT și cum apreciază riscul în activitatea lor curentă. Chestionarul a cuprins întrebări despre: existența procedurilor și politicilor interne AML, efectuarea evaluărilor proprii de risc, raportarea tranzacțiilor suspecte, cunoașterea cerințelor legale, participarea la instruirii, dificultăți întâmpinate.

Analiza răspunsurilor la chestionarul transmis auditorilor indică faptul că, per ansamblu:

- **Riscul privind clienții este considerat scăzut.** Această concluzie se bazează pe structura relativ simplă și locală a portofoliilor de clienți auditați și pe măsurile de cunoaștere a clientelei implementate de auditori.

- **Riscul asociat produselor și serviciilor auditorilor financiari este evaluat ca fiind scăzut.** Activitatea de audit financiar are un caracter specific, axat pe gradul de conformare prin esența sa, iar auditorii operează într-un cadru în care orice abatere poate fi relativ ușor evidențiată și atrage răspundere. Această situație, coroborată cu oferta limitată de servicii (preponderent audit și activități conexe de verificare), conduce la o **vulnerabilitate intrinsecă minimă** a sectorului în ceea ce privește produsele/serviciile furnizate.

- **Risc scăzut de neconformare legală** în domeniul prevenirii SB/FT. Auditorii, în marea lor majoritate, cunosc și aplică cerințele legislației, au structuri de conformitate (persoane desemnate, proceduri interne) și colaborează cu autoritățile de supraveghere pentru a-și alinia practicile. Există, desigur, arii ce necesită atenție continuă – actualizarea periodică a evaluărilor de risc, formalizarea completă a tuturor procedurilor cerute de lege, precum și menținerea vigilenței în aplicarea noilor obligații (de ex. cele legate de sancțiunile internaționale). Totuși, aceste aspecte sunt gestionabile și, după cum s-a arătat, sunt în curs de remediere acolo unde au fost identificate.

- **Riscul asociat tranzacțiilor suspecte în sectorul auditului financiar este considerat scăzut**, în principal datorită faptului că auditorii financiari nu gestionează direct fluxuri financiare (bani sau alte active) ale clienților, ci examinează aceste operațiuni ex-post, în cadrul misiunii de audit. De asemenea, auditorii dispun de mecanisme tehnice și metodologice prin care pot testa și analiza tranzacțiile atipice, inclusiv în scopul identificării unor eventuale indicii de spălare a banilor.

Procedurile interne de control al calității, proiectate și aplicate corespunzător, susțin identificarea situațiilor cu potențial risc și oferă cadrul necesar pentru raportare. În acest sens, faptul că au existat foarte puține raportări de tranzacții suspecte sau cu numerar peste plafon poate reflecta un risc redus real, dar menținerea vigilenței și a unei abordări bazate pe risc rămân esențiale.

- **Riscul geografic asociat sectorului de audit financiar este scăzut.** Atât locația prestării serviciilor (predominant România), cât și originea și jurisdicția clienților auditați (aproape exclusiv România și ocazional țări UE cu profil similar) indică o expunere foarte limitată la amenințările provenind din zone cu risc ridicat.

În ceea ce privește **riscul de finanțare a terorismului în sectorul de audit financiar**, evaluarea evidențiază o magnitudine redusă, însă natura difuză și gravitatea fenomenului impun o vigilență constantă.

În concluzie, chestionarul evidențiază că riscul de utilizare a activității de audit financiar în scopuri de spălare a banilor sau finanțare a terorismului este scăzut. Această evaluare este susținută de caracteristicile structurale ale profesiei: clienți preponderent locali, cu profil economic standard, servicii care nu implică gestionarea de fonduri sau produse financiare, conformare bună la cerințele legale, precum și o arie geografică limitată, aflată sub reglementări solide.

În același timp, profesia de audit demonstrează un angajament real pentru conformitate și integritate, întrucât procedurile interne sunt în general bine implementate, cunoștințele despre obligațiile legale sunt larg răspândite, iar mecanismele de control și raportare funcționează eficient acolo unde este cazul. Feedback-ul din chestionar subliniază și o dorință constantă de perfecționare profesională, prin acces la îndrumare și instruire continuă.

IV. IDENTIFICAREA AMENINȚĂRILOR ȘI VULNERABILITĂȚILOR

4.1 Tipologii de spălare a banilor

Profesioniștii din auditul financiar pot fi ținta sau instrumentul unor scheme de spălare a banilor, chiar dacă nu intermediază direct transferuri de fonduri. Infractorii ar putea căuta să exploateze credibilitatea auditorilor pentru a conferi aparență de legalitate tranzacțiilor ilicite. Astfel, tipologiile de spălare a banilor în acest domeniu gravitează în jurul **folosirii abuzive a serviciilor de audit și contabilitate** – fie prin cooptarea unor auditori/contabili complice, fie prin **prezentarea de documente contabile falsificate** pe care auditorul le poate valida din neglijență sau lipsă de expertiză.

Profesia de auditor financiar este strict reglementată, incluzând **cerințe privind buna reputație** menite să prevină pătrunderea în activitatea de audit financiar a persoanelor cu reputație marcată de fapte infracționale, încălcări etice, sau orice alte afectări ale reputației, astfel măsurile preventive fiind aplicate încă de la stadiul accesului în profesie, continuate în fiecare an cu depunerea către ASPAAS a declarației de bună reputație.

Principalele categorii de infracțiuni cu potențial de impact asupra sectorului includ evaziunea fiscală, fraudă financiar-contabilă, corupția și delapidarea, urmate de infracțiunile de spălare a banilor în formă autonomă – prin integrarea fondurilor ilicite în companii auditate – sau infracțiunile de criminalitate organizată, ale căror profituri pot ajunge să fie reflectate în situațiile financiare ale unor entități auditate.

Fiecare astfel de infracțiune predicat are tipologii specifice:

Evaziunea fiscală și fraudarea evidențelor contabile

Infractorii pot controla firme ce emit sau înregistrează **facturi fictive** (de la societăți „fantomă”) pentru a transfera sume către entități paravan. O altă practică este **neînregistrarea în contabilitate a unor vânzări și venituri obținute** (ex. în numerar) tocmai pentru a crea fonduri „la negru” nedeclarate. Auditorul poate fi indus în eroare de documentația aparent în regulă. Un alt exemplu este înregistrarea de **servicii nereale** (consultanță, intermediere) – firme controlate de infractori emit facturi pentru servicii neprestate, încasând contravaloarea și retrăgând apoi banii. Prin astfel de scheme, profiturile ilicite sunt extrase din firmele auditate sub aparența unor plăți legitime, dificultând depistarea lor.

Corupția și delapidarea

Formele de corupție și delapidare pot fi diferite de la entitate la entitate, pot funcționa sub diferite scheme, care nu pot fi identificate în mod facil. Spre exemplu, **canalizarea banilor deturnați către entități non-profit (fundații, asociații)** controlate de persoanele implicate, urmată de **retrageri frecvente de numerar** fără justificare economică sau **mita mascată sub forma unor „donații” sau sponsorizări** către entități afiliate reprezintă metode prin care fonduri obținute ilicit pot fi introduse în circuite financiare aparent legale.

Totuși, aplicarea consecventă a Standardelor de Audit (ISA) poate conduce auditorul financiar către anumite susceptibilități, iar rolul auditorilor în aceste scheme este acela de a verifica și dacă este cazul, de a semnală tranzacțiile de valoare mare sau neobișnuite.

Auditorii financiari trebuie deci să fie atenți la tranzacții externe neobișnuite, creșteri bruște de capital sau prezența în acționariat a unor persoane din țări cu risc, acestea putând fi indicii ale unor fonduri ilicite provenite din străinătate.

Gradul de **penetrare a criminalității în sectorul auditorilor financiari** este evaluat drept *redus*. Nu există indicii de infiltrare sistematică a rețelelor infracționale în rândul auditorilor – dimpotrivă, cazurile în care un auditor sau o firmă de audit a fost implicată direct în spălarea banilor sunt extrem de rare și izolate.

Dimensiunea amenințării de spălare de bani în sectorul auditului financiar este *modulată de tipul de infracțiune generatoare*: evaziunea fiscală pe plan intern și actele de corupție constituie amenințările cele mai tangibile (prin frecvență și valori implicate), în timp ce criminalitatea organizată internațională prezintă o amenințare mai redusă ca frecvență, dar cu un grad de sofisticare ridicat. Ca natură, amenințările combină atât elemente **interne** (scheme locale la care auditorii pot avea acces), cât și **internaționale** (fonduri provenite sau direcționate peste hotare). Această dublă natură impune auditorilor o atenție sporită la **indicii de activitate infracțională** în situațiile financiare și tranzacțiile clienților, indiferent de proveniența acestora, și coordonarea cu autoritățile atunci când astfel de indicii apar.

O caracteristică a spălării banilor în economia globalizată este mobilitatea fondurilor ilicite peste granițe. **Veniturile obținute din infracțiuni comise în străinătate pot fi aduse și integrate în România**, prezentând un risc specific care trebuie evaluat și de sectorul auditorilor financiari.

Pentru auditorii financiari, riscul asociat acestor situații se manifestă atunci când clienții lor **sunt implicați în astfel de circuite transfrontaliere**. De exemplu, un auditor care examinează situațiile financiare ale unei companii ce a înregistrat sub formă de capital sau împrumut o sumă importantă venită de la un asociat din străinătate trebuie să evalueze dacă există indicii că acea sumă ar putea proveni dintr-o infracțiune externă. Similar, la auditarea unor **achiziții de bunuri de lux** (ex. mașini scumpe) de către o firmă, auditorul trebuie să fie atent la sursa fondurilor utilizate, mai ales dacă acestea provin din conturi off-shore sau transferuri internaționale atipice.

Riscul este ca auditorii să nu aibă acces la toate informațiile privind originea fondurilor externe, mai ales când acestea vin deja „curățate” parțial prin conversii multiple. Totuși, legea impune aplicarea unor măsuri suplimentare de precauție în astfel de cazuri: de exemplu, identificarea beneficiarilor reali și cerințe de justificare a tranzacțiilor, mai ales dacă provin din țări terțe cu risc înalt.

Auditorii trebuie să țină cont în evaluarea riscului clientelor de elemente precum: surse de finanțare din străinătate neclare, structuri corporative opace cu ramificații în paradisuri fiscale, sau tranzacții externe încheiate cu contrapartide din țări aflate pe lista UE de jurisdicții cu deficiențe. Acești factori pot indica faptul că veniturile auditate ar putea proveni din infracțiuni comise peste granițe și, în consecință, necesită un nivel sporit de diligență.

4.2 Finanțarea terorismului: magnitudine și natură

Riscul de finanțare a terorismului (FT) asociat sectorului auditorilor financiari este evaluat, în general, ca fiind **redus**, semnificativ mai mic decât riscul de spălare a banilor. Aceasta se datorează în principal naturii diferite a finanțării terorismului: teroriștii folosesc adesea canale informale, numerar și organizații non-guvernamentale pentru a mișca fonduri, mai degrabă decât servicii de audit sau consultanță financiară.

Până în prezent, nu au fost raportate în România cazuri în care un auditor financiar să fi facilitat în mod deliberat finanțarea unui act terorist sau a unei entități teroriste. **Magnitudinea riscului** este așadar considerată *scăzută*, lucru reflectat și în numărul extrem de redus de rapoarte de tranzacții suspecte transmise privind posibila finanțare a terorismului (RTS-urile din această categorie reprezintă o fracțiune neglijabilă din total).

Prevenirea finanțării terorismului de către auditorii financiari se realizează în principal prin:

- ✓ **Cunoașterea clientelei și evaluarea riscului** – Auditorii clasifică clienții și misiunile de audit și în funcție de risc. Conform Legii nr. 129/2019, clienții stabiliți în țări terțe **cu grad înalt de risc** (identificate de Comisia Europeană) impun aplicarea unor **măsuri suplimentare de cunoaștere a clientelei** – obținerea de informații despre sursa fondurilor, aprobarea conducerii pentru stabilirea relației de afaceri, monitorizare sporită a tranzacțiilor etc. Auditorii trebuie să se asigure că aceste măsuri sunt respectate de entitățile pe care le auditează și, în propriile relații de afaceri, să fie precauți cu entitățile provenind din jurisdicții de risc.
- ✓ **Verificarea listelor de sancțiuni internaționale** - O componentă-cheie a prevenirii finanțării terorismului este **respectarea sancțiunilor ONU și UE** contra teroriștilor și finanțatorilor lor. Auditorii financiari au obligația legală de a verifica dacă vreunul dintre clienții lor, beneficiarii reali ai acestora sau persoanele împuternicite apar pe listele cu sancțiuni. Practic, auditorii nu trebuie să presteze servicii pentru o persoană sau entitate desemnată pe listele de sancțiuni și trebuie să raporteze tentativa oricărei astfel de entități de a angaja servicii profesionale.
- ✓ **Instruirea angajaților și conștientizarea fenomenului** – Dat fiind că finanțarea terorismului are manifestări uneori dificil de identificat în activitatea comercială obișnuită, auditorii trebuie să își instruiască personalul să recunoască *indicatorii specifici de finanțare a terorismului*. Printre indicatorii relevanți se numără: operațiuni financiare care nu au sens economic (ex. donații repetate de la persoane fără legături evidente cu organizația), utilizarea de conturi personale pentru strângere de fonduri, direcționarea de fonduri către zone de conflict sub justificări vagi (deplasări, ajutoare), sau prezența în tranzacțiile clientului a unor entități despre care se cunosc asocieri cu extremismul.

În concluzie, **magnitudinea riscului de finanțare a terorismului în sectorul de audit financiar este redusă**, însă **natura difuză și gravitatea fenomenului** impun o **vigilență constantă**. Auditorii contribuie la combaterea finanțării terorismului prin implementarea cu strictețe a cerințelor legale (screening de sancțiuni, măsuri de cunoaștere a clientelei, raportare suspiciuni) și prin colaborarea cu autoritățile atunci când întâlnesc tranzacții suspecte de a alimenta activități teroriste. Până în prezent nu au existat incidente notabile, ceea ce indică

eficacitatea și, probabil, *specializarea altor sectoare* (precum organele de aplicare a legii și sectorul bancar) în interceptarea acestor fonduri înainte de a ajunge la nivelul unui audit financiar.

4.3 Analiza vulnerabilităților sectorului de audit financiar

Activitatea caracteristică auditorilor financiari nu implică gestionarea directă a fondurilor clienților, spre deosebire de alte entități raportoare. Acest fapt reduce considerabil vulnerabilitatea sectorului la spălarea banilor, întrucât auditorii nu pot efectua tranzacții în numele clientului și nu transferă fonduri. În plus, serviciile de audit se desfășoară într-un cadru strict și uniform reglementat, bazat pe Standardele Internaționale de Audit (ISA) și pe respectarea Codului etic emis de IFAC/IESBA, sub supravegherea riguroasă a organismelor profesionale (CAFR și ASPAAS).

În cadrul unei misiuni de audit, prin obiectivele sale, auditorul financiar verifică respectarea conformității situațiilor financiare cu standardele contabile, dar pe parcursul activității sale poate identifica tranzacții suspecte de spălare a banilor. În consecință, este posibil ca unele tranzacții suspecte să fie imediat remarcate, chiar dacă nu afectează semnificativ situațiile financiare ale entității auditate. Riscul de spălare de bani este atenuat de **aplicarea scepticismului profesional** și a diligenței impuse de standardele de audit. Auditorii financiari au datoria etică și profesională de a se menține vigilenți față de orice neconcordanță sau abatere; în practică, orice tranzacție nejustificată identificată pe parcursul unui audit este documentată și semnalată. Standardele internaționale (de exemplu, ISA 240 și ISA 250) impun auditorilor să ia în considerare riscul de fraudă și de neconformitate cu legile, ceea ce include și potențialele indicii de activități financiare ilicite.

În plus, Legea nr. 129/2019 vine în sprijinul auditorilor de a elimina riscurile din activitate, oferind cadrul legal ca în situația în care **identifică indicii de spălare a banilor sau finanțare a terorismului în timpul misiunii lor, să le raporteze de îndată** către Oficiu, prevalând față de orice obligație de confidențialitate profesională. Prin urmare, auditorul este vigilent la scheme de spălare a banilor, iar cultura profesională de integritate și cadrul normativ existent asigură că eventualele *red flag*-uri financiare descoperite sunt tratate cu seriozitate și comunicate organelor competente. Din analiza chestionarelor rezultă faptul că auditorii financiari acordă atenție *indiciilor de suspiciune* precum: tranzacții cu sume neobișnuit de mari față de profilul clientului, relații de afaceri ale clientului cu entități din jurisdicții cu risc crescut, contracte cu clauze atipice etc., fiind **familiarizați cu tipologiile de spălare a banilor relevante**.

CAFR, în cooperare strânsă cu ONPCSB, a intensificat programele de instruire dedicate prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului, la care participă periodic majoritatea auditorilor financiari. Prin seminarii, cursuri și ghiduri practice puse la dispoziție pe platformele CAFR și ONPCSB, auditorii își actualizează cunoștințele și își îmbunătățesc abilitățile de aplicare a legislației în vigoare. Efectul acestor eforturi comune s-a concretizat într-o **creștere semnificativă a culturii de conformitate** la nivelul profesiei, fapt evidențiat de scăderea numărului și gravității deficiențelor constatate cu ocazia inspecțiilor recente. Cu alte cuvinte, **nivelul de pregătire al auditorilor în materie de AML/CFT s-a îmbunătățit constant**, astfel încât variațiile inițiale în cunoașterea și aplicarea cerințelor legale au fost considerabil reduse.

Supravegherea proactivă și îndrumarea continuă oferite de CAFR și ONPCSB combat posibilele vulnerabilități, astfel încât orice abatere este depistată și corectată, înainte de a se transforma într-un risc major.

Concluzionând, sectorul auditului financiar din România se caracterizează printr-un **risc scăzut** de a fi implicat în activități de spălare a banilor sau finanțare a terorismului, vulnerabilitățile potențiale fiind **bine gestionate și atenuate** de cadrul de control existent. Auditorii financiari se supun unor reguli stricte, fapt reflectat de absența cazurilor notabile de implicare a acestora în scheme de SB/FT pe teritoriul țării. De altfel, evaluarea națională a riscurilor (NRA 2022) a clasificat profesia de auditor financiar în categoria de risc scăzut. În aceste condiții, auditorii acționează ca o verigă de siguranță suplimentară în ecosistemul prevenirii spălării banilor: prin **aplicarea standardelor ISA, respectarea Codului etic IESBA și exercitarea permanentă a scepticismului profesional**, ei detectează și semnalează eventuale nereguli financiare, descurajând tentativele de abuz. Supravegherea atentă exercitată de ONPCSB și CAFR, combinată cu **programe continue de formare profesională** și schimbul de bune practici, asigură că **sectorul de audit financiar rămâne vigilent, bine reglementat și cu un nivel de risc scăzut** în ceea ce privește spălarea banilor și finanțarea terorismului.

V. GESTIONAREA RISCURILOR DE EXPUNERE LA SB/FT A SECTORULUI AUDITORILOR FINANCIARI

5.1 Măsurile de prevenire și atenuare a riscurilor

În lumina amenințărilor și vulnerabilităților identificate, acest capitol detaliază **măsurile în vigoare și strategiile adoptate** pentru gestionarea riscurilor de SB/FT în sectorul auditorilor financiari. Se pune accent pe măsurile de prevenire și atenuare implementate la nivelul entităților din domeniu, pe strategiile de răspuns ale autorității de supraveghere și ale organismului de autoreglementare a profesiei la riscurile detectate, precum și pe modul de evaluare continuă a profilului de risc al sectorului, evaluat în prezent ca scăzut.

În conformitate cu Legea nr. 129/2019, reglementările secundare și standardele internaționale, **auditorii financiari și firmele de audit au obligația de a implementa o serie de măsuri preventive** menite să diminueze riscul de implicare în activități de SB/FT. Aceste măsuri, integrate în procedurile interne ale fiecărei entități, acoperă mai multe paliere esențiale:

- ✓ Auditorii trebuie să **elaboreze proceduri interne** proprii privind prevenirea SB/FT și să desemneze o *persoană responsabilă* cu implementarea acestor politici. Această cerință este urmărită strict de CAFR și ONPCSB. În prezent, majoritatea auditorilor au desemnat o persoană responsabilă cu aplicarea în cadrul intern a dispozițiilor referitoare la prevenirea și combaterea SBFT și au inclus proceduri CSB/CFT în propriile sisteme de control al calității.

✓ La preluarea fiecărei misiuni, auditorul financiar trebuie să **aplice măsuri de cunoaștere a clientelei**. Aceasta implică identificarea și verificarea identității clientului (persoană juridică sau fizică), **determinarea beneficiarului real** al companiei auditate și înțelegerea structurii de proprietate și control ale acesteia. Procedurile de cunoaștere a clientelei sunt efectuate proporțional cu riscul: auditorii clasifică fiecare client într-o *categorie de risc* (scăzut, mediu, ridicat) și aplică măsuri standard, simplificate sau suplimentare după caz.

✓ **Verificarea listelor de sancțiuni internaționale și expunerea la PEP.** Auditorii verifică dacă clientul sau asociații acestuia apar pe liste internaționale de sancțiuni ori sunt persoane expuse public (PEP). Această măsură previne implicarea involuntară a auditorului în activități cu entități supuse sancțiunilor financiare internaționale sau cu potențial risc de corupție. ONPCSB și CAFR pun la dispoziție pe site secțiuni actualizate "*Sancțiuni Internaționale*", pe care auditorii trebuie să le consulte periodic.

✓ **Monitorizarea tranzacțiilor și raportarea tranzacțiilor suspecte.** Dacă în activitatea de audit se **identifică tranzacții suspecte**, auditorul are obligația legală de a **transmite fără întârziere** un Raport de Tranzacție Suspectă (RTS) către ONPCSB. Pentru a sprijini auditorii, ONPCSB și CAFR au pus la dispoziție *ghiduri de bune practici* și sesiuni de formare privind identificarea tranzacțiilor suspecte. **Confidențialitatea profesională** nu mai poate fi invocată ca impediment, Legea impunând prevalența obligației de raportare a infracțiunilor de spălare a banilor sau terorism.

✓ Firmele de audit sunt obligate să **păstreze evidențele și documentele privind clientul și tranzacțiile pe o perioadă de cel puțin 5 ani** de la încheierea relației de afaceri.

✓ **Formare profesională continuă în domeniul CSB/CFT.** O instruire adecvată asigură că auditorii recunosc prompt tipologiile de spălare a banilor și știu cum să reacționeze procedural. Prin eforturile comune ale ONPCSB și CAFR, *cultura de conformitate* a crescut semnificativ în ultimii ani, fapt evidențiat și de scăderea numărului de deficiențe grave constatate la inspecțiile recente.

Implementarea consistentă a măsurilor de mai sus are un **efect direct de atenuare a riscurilor**. Gradul de conformare a auditorilor la cerințele CSB/CFT s-a îmbunătățit constant, aspect confirmat de supraveghetori: de la an la an crește numărul entităților care își clasifică toți clienții pe niveluri de risc și asigură proceduri actualizate. *Măsurile preventive* nu doar reduc probabilitatea ca auditorii să fie folosiți în mod abuziv de infractori, dar și sporesc încrederea în acest sector ca verigă de control în ecosistemul de prevenire și combatere a spălării a banilor al României.

5.2 Strategii de răspuns și management al riscurilor

Strategia generală de răspuns la riscurile SB/FT în sectorul auditului financiar este centrată pe abordarea bazată pe risc și pe supraveghere proactivă, în strânsă cooperare între autoritățile statului (ONPCSB) și organismul profesional (CAFR).

Principalele direcții strategice prin care se gestionează și se răspunde riscurilor sunt:

- ✓ **Supravegherea bazată pe risc și control periodic.**
- ✓ **Dezvoltarea cadrului normativ și a ghidurilor profesionale**
- ✓ **Conștientizare și partajare de informații**
- ✓ **Cooperare inter-instituțională și schimb de bune practici internaționale**

În concluzie, **managementul riscurilor SB/FT în sectorul de audit financiar se bazează pe un mix de conformare, supraveghere și colaborare strânsă.** Rezultatele acestei strategii se văd în profilul de risc scăzut al sectorului, însă eforturile continuă pentru menținerea acestui nivel.

5.3 Evaluarea și stabilirea profilului de risc pentru sectorul de audit

Profilul actual de risc al sectorului auditorilor financiari este evaluat ca fiind *scăzut*, atât în ceea ce privește spălarea banilor, cât și finanțarea terorismului. Această concluzie reiese din ansamblul factorilor analizați: natura serviciilor oferite, caracteristicile clientelei, nivelul de conformare al profesiei și eficacitatea controalelor aplicate.

Profilul de risc scăzut al sectorului reflectă faptul că vulnerabilitățile existente sunt bine gestionate și contracarate, însă ele trebuie monitorizate în continuare. Mai jos prezentăm o matrice sintetică a riscurilor pe principalele paliere relevante pentru sectorul de audit financiar, evidențiind pentru fiecare nivel atât factorii de risc, cât și aprecierea curentă:

Matricea riscurilor în sectorul auditului financiar din România

Categorie riscuri	Amenințări	Vulnerabilități	Probabilitate	Impact	Nivel de risc
Riscuri privind clienții	- Clienți cu structuri complexe sau beneficiari reali greu de identificat (ex. offshore, PEP) - Clienți din sectoare sensibile (imobiliare, crypto, jocuri de noroc)	- Posibilă încredere excesivă în declarațiile clienților - Lipsa verificărilor aprofundate în cazuri izolate	Scăzută	Mediu	Scăzut
Riscuri privind produsele și serviciile	- Servicii de audit folosite pentru validarea unor situații financiare denaturate sau a unor fluxuri tranzactionale suspecte fara justificari economice sau legale corespunzatoare	- Lipsa specializării în identificarea scopurilor ascunse	Scăzută	Scăzut	Scăzut
Riscuri privind conformitatea	- Nerespectarea cerințelor CSB/CFT din necunoaștere sau omisiune - Lipsa reactualizării procedurilor interne	- Necesitatea formării continue - Provocări legate de raportarea activităților suspecte	Scăzută	Mediu	Scăzut
Riscuri privind tranzacțiile	- Tranzacții suspecte în cadrul entităților auditate - Operațiuni contabile complexe folosite pentru mascarea fondurilor	- Posibilă lipsă de scepticism profesional	Scăzută	Mediu	Scăzut
Riscuri geografice	- Expunere accidentală la entități din jurisdicții cu risc ridicat - Participare la rețele internaționale cu ramificații în zone de risc	- Informații incomplete privind expunerea geografică a clienților - Lipsa verificărilor privind listele de sancțiuni în unele cazuri	Foarte scăzută	Scăzut	Scăzut

Evaluare finală a riscului sectorului de audit financiar

☞ RISC GENERAL: SCĂZUT

Motive pentru nivelul scăzut al riscului:

- **Reglementare strictă** (Standardele Internaționale de Audit, supravegherea de către CAFR, ASPAAS, ONPCSB).
- **Mecanisme clare de conformitate** și raportare a activităților suspecte.
- **Impact redus al amenințărilor tehnologice** datorită securității IT în firmele mari de audit. Securitatea datelor și accesul asigurat prin norme interne
- **Supraveghere bazată pe risc**, instruire continuă și sancțiuni aplicate pentru neconformitate.
- **Lipsa cazurilor documentate** de implicare în SB/FT, atât în România, cât și în UE.
- **Risc scăzut de spălare a banilor** prin audit, deoarece auditorii nu intermediază direct tranzacții financiare.

VI. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI PENTRU PIAȚA DE AUDIT

6.1 Principalele constatări ale analizei pieței de audit

Sectorul auditorilor financiari din România prezintă în perioada 2021–2024 un **nivel general de risc scăzut** de spălare a banilor și finanțare a terorismului.

Această concluzie este susținută de multiple elemente:

- (a) caracteristicile inerente profesiei (auditorii nu operează cu fonduri și au un cadru de reglementare strict);
- (b) lipsa cazurilor semnificative de implicare a auditorilor în scheme de SB/FT conform evidențelor autorităților;
- (c) evaluările oficiale (ENR) care clasifică auditorii în categoria de risc scăzut;
- (d) percepția internă a profesioniștilor, care se consideră în majoritate expuși unui risc scăzut.

6.2 Recomandări pentru gestionarea și diminuarea expunerii la risc în cadrul sectorului

Ținând cont de concluziile evaluării, se propun următoarele direcții de acțiune:

- ✓ Îmbunătățirea formării și conștientizării
- ✓ Întărirea controlului și conformității prin autoreglementare
- ✓ Actualizarea cadrului normativ și al ghidurilor în concordanță cu evoluțiile europene
- ✓ Comunicarea continuă și partajarea de informații relevante

În încheierea acestei evaluări, reiterăm că **sectorul auditorilor financiari din România nu prezintă vulnerabilități critice în materia spălării banilor/finanțării terorismului**, însă există spațiu important de îmbunătățire a conformării și o nevoie de consolidare a *culturii de conformitate*. Implementarea recomandărilor de mai sus va conduce la un **cadru de control preventiv mai robust**, reducând și mai mult probabilitatea ca infractorii să poată exploata profesia de auditor.

CAFR, ca pilon principal al autoreglementării, are un rol decisiv în ducerea la îndeplinire a acestor acțiuni. Mesajul cheie către membrii CAFR este acela că *menținerea integrității profesiei este prioritară*, iar aceasta include și responsabilitatea de a fi vigilenți la riscurile de spălare a banilor și de a acționa proactiv pentru a le combate. Prin consolidarea capacității și a cooperării cu autoritățile, CAFR se asigură că profesia de auditor financiar rămâne un **partener de încredere în prevenirea spălării banilor și finanțării terorismului**, contribuind astfel la siguranța și transparența mediului de afaceri din România.